

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1111/2015
16.06.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у радном спору тужиоца Ж.А. из Ш., О.П.н.М., чији је пуномоћник адвокат Д.М. из П.н.М., против тужене школе П.Б.П.- Р., чији је пуномоћник адвокат М.М. из П.н.М., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 бр.447/14 од 19.02.2015. године, у седници одржаној 16.06.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 бр.447/14 од 19.02.2015. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 бр.447/14 од 19.02.2015. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је пресуда Основног суда у Пожаревцу – Судска јединица у Петровцу на Млави П1 599/12 од 13.12.2013. године. Том пресудом, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се пониште као незаконита решење директора тужене бр.384 од 24.10.2012. године и закључак Школског одбора тужене бр.408 од 23.11.2012. године, да се тужена обавезе да га распореди на одговарајуће радно место и да му исплати изгубљену зараду и друга примања која му припадају по закону, општем акту и уговору о раду за период од новембра месеца 2012. године до августа месеца 2013. године, да надлежном Фонду изврши уплату припадајућих доприноса за исти период у означеним износима, да му исплати јубиларну награду за навршених 20 година радног стажа, светосавску награду и накнаду на име неискоришћеног годишњег одмора 2013. године, све у новчаним износима, ближе означеним у овом ставу изреке, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове поступка у износу од 177.950,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“ бр.72/11, 55/14) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца није основана. Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијски навод да је учињена и битна повреда из тачке 12. цитиране законске одредбе је без утицаја јер ова повреда не може бити ревизијски разлог на основу члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је својевремено решењем тужене од 07.07.2004. године, примљен у радни однос на радно место техничког радника, које послове је обављао. У то време заснивања радног односа, тужилац је у свему испуњавао услове предвиђене чланом 9. Правилника о организацији и систематизацији послова и радних задатака код тужене од 10.02.2004. године, односно имао је завршену основну школу и уверење о положеном стручном испиту за вршење послова руковоаца котлова са ручним ложењем од 27.03.1983. године. Тужилац је са туженом дана 01.09.2011. године закључио уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности бр.395. Просветна инспекција је приликом прегледа документације тужене, записником о извршеном прегледу у школској 2012/13 години, утврдила да тужилац нема одговарајући степен стручне спреме за радно место на којем је запослен, према тадашњем Правилнику о систематизацији радних места код тужене, па јој је наложено да поступи по одредбама Закона о основама система образовања и васпитања и наведеног Правилника. Министарство просвете и науке је у допису упућеном туженој 17. 04.2012. године, дало мишљење да уверење које тужилац поседује није јавна школска исправа којом се доказује стручно образовање. Правилником тужене о организацији и систематизацији послова и радних задатака донетим 14.09.2012. године, у члану 22 је предвиђено да за радно место техничког радника лице мора имати трећи или четврти степен стручне спреме. Тужена основна школа је побијаним решењем бр.384 од 24.10.2012. године отказала тужиоцу уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности, на основу члана 120. ставови 1,3. и 5. Закона о основама система образовања и васпитања због неиспуњавања услова за рад у смислу одредби цитираног закона, којим је тужиоцу престао радни однос даном коначности овог решења. Закључком школског одбора тужене бр.408 од 23.11.2012. године (који је прибијен сутрадан на огласну таблу тужене) одбачен је као неблаговремен приговор тужиоца изјављен против наведеног решења директора тужене. Утврђено је да би тужилац, 20 година радног стажа напунио 05.12.2012. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно закључили да се у конкретном случају примењују одредбе Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“ број 72/2009 од 03.09.2009. године), као *lex specialis*-а за радне односе запослених у школама (основним и средњим) и да је побијано решење директора тужене којим је тужиоцу отказан уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности правилно донето на основу члана 120. ставови 1,3. и 5. цитираног закона, у ситуацији када је утврђено да он не испуњава услове за рад на радном месту техничког радника према сада важећем Правилнику тужене од 14.09.2012. године. С обзиром да је у члану 120. став 5. цитираног закона прописано да запосленом престаје радни однос ако се у току радног односа утврди да

не испуњава услове из става 1. истог члана (који прописује да то лице мора да има одговарајуће образовање) а ставом 3. да се ти услови доказују приликом пријема у радни однос и да се проверавају у току рада. Прихватајући у потпуности правно становиште првостепеног суда, другостепени суд је закључио да се само на она права и обавезе запослених у предшколским установама и установама основног и средњег образовања који нису регулисани одредбама Закона о основама система образовања и васпитања, супсидијерно примењују одредбе важећег Закона о раду („Сл. гласник РС“, број 24/05, са изменама).

Из изложених разлога је одбијен тужиочев захтев за поништај побијаног решења о отказу уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности и закључка Школског одбора тужене, као и за реинтеграцију. Нижестепени судови су правилно нашли да тужиоцу не припада тражена новчана накнада за јубиларну награду, за Светосавску награду у 2013. години и накнаду за годишњи одмор у 2013. години јер му је пре стицања услова за тражене награде и за годишњи одмор, отказан наведени уговор.

Нису основани ревизијски наводи тужиоца да је побијана пресуда донета погрешном применом материјалног права јер је у конкретном случају требало применити одредбе Закона о раду, који овакав отказ регулише отказним разлогом из члана 179. став 1. тачка 1. (кад запослени нема потребна знања), с обзиром да се на радно-правни статус свих запослених у установама образовања и васпитања примењују одредбе Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, број 72/09, 52/11) по правилу *lex specialis derogat legi generali*. Овај закон се у погледу услова и начина заснивања радног односа, као и престанка радног односа који регулише у члану 120, примењује на сва запослена лица у овим установама.

Како је у члану 120. став 5. цитираног закона прописано да запосленом престаје радни однос ако се у току радног односа утврди да не испуњава услове из става 1. овог члана: који прописује да то лице мора да има одговарајуће образовање, то су без утицаја ревидентови наводи да је у време заснивања радног односа испуњавао услове за пријем у радни однос јер је имао одговарајуће образовање према одредбама тада важећег Правилника о организацији и систематизацији послова и радних задатака код тужене.

Правилно је одлучено и о трошковима поступка на основу чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

Из изложених разлога, овај суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Предраг Трифуновић, с.р.**